

UZASADNIENIE

Wyrokiem zaocznym z dnia 9 czerwca 2014 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w sprawach o sygn. akt XVIII C 1737/14 z powództwa G. O. przeciwko M. R. (1) o zapłatę, z powództwa G. O. przeciwko A. G. (1) o zapłatę oraz z powództwa G. O. przeciwko E. P. o zapłatę:

1. w sprawie z powództwa G. O. przeciwko M. R. (2) zasądził od pozwanego M. R. (1) na rzecz powoda G. O. kwotę 662,03 zł z ustawowymi odsetkami od 9 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 141 zł tytułem zwrotu kosztów procesu i oddalił powództwo w pozostałej części;

2. w sprawie z powództwa G. O. przeciwko A. G. (2) zasądził od pozwanej A. G. (1) na rzecz powoda G. O. kwotę 673,86 zł z ustawowymi odsetkami od 17 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 143 zł tytułem zwrotu kosztów procesu i oddalił powództwo w pozostałej części;

3. w sprawie z powództwa G. O. przeciwko E. P. zasądził od pozwanej E. P. na rzecz powoda G. O. 653,81 zł z ustawowymi odsetkami od 17 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 141 zł tytułem zwrotu kosztów procesu i oddalił powództwo w pozostałej części.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód G. O., zaskarżając orzeczenie w części oddalającej powództwo oraz w zakresie kosztów procesu. Rozstrzygnięciu skarżący zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 321 § 1 k.p.c. poprzez:

a) rzeczywiste oparcie rozstrzygnięcia na umowach pożyczki zawartych pomiędzy stronami, podczas gdy powód jako podstawę faktyczną każdego z żądań wskazał weksle własne wystawione przez poszczególnych pozwanych;

b) dokonanie przez Sąd oceny zgodności uzupełnienia weksli in blanco z treścią istniejącego między stronami stosunku podstawowego, pomimo iż strony pozwane nie wystąpiły z takim zarzutem w toku postępowania;

2. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów na rzecz dowolnej oceny oraz brak rozważenia całokształtu materiału dowodowego, w szczególności nie przypisaniu należytej wagi dokumentom prywatnym w postaci weksli własnych trójki pozwanych, co skutkowało pominięciem tych weksli jako podstawy reżimu odpowiedzialności i oparciem orzeczenia na stosunkach podstawowych,

które to naruszenia miały istotny wpływ na wynik sprawy jako że skutkowały zasądzeniem na rzecz powoda tylko części kwoty wekslowej;

3. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 100 k.p.c. poprzez jego zastosowanie i art. 98 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, polegające na stosunkowym rozdzieleniu kosztów procesu, podczas gdy pozwani winni zostać uznani za przegrywających sprawę w całości oraz winni zostać w całości obciążeni kosztami procesu;

4. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 17 i art. 10 Prawa wekslowego przez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na dokonaniu przez Sąd oceny zgodności uzupełnienia weksla in blanco z treścią istniejącego między stronami stosunku podstawowego pomimo braku takiego zarzutu zgłoszonego przez któregośkolwiek z pozwanych.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez podwyższenie kwot zasądzonych na rzecz powoda: od pozwanego M. R. (2) z 662,03 zł do kwoty 1.062,03 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 9 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty; od pozwanej A. G. (1) z 673,86 zł do kwoty 1.073,86 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty oraz od pozwanej E. P. z 653,81 zł do kwoty 1.056,41 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty. Nadto apelujący wniósł o zmianę orzeczeń o kosztach zawartych w wyroku i

przyznanie powodowi zwrotu kosztów sądowych za postępowanie w pierwszej instancji co do każdego z rozpoznanych roszczeń w pełnej wysokości oraz o zasądzenie na rzecz powoda od każdego z pozwanych zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego stosownie do wartości przedmiotu zaskarżenia każdego z żądań pozwów, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje.

Apelację należało uznać za zasadną.

Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własny ustalony przez Sąd Rejonowy stan faktyczny. Przy czym zaznaczyć trzeba, że wobec faktu, iż niniejsza sprawa rozpoznawana była w postępowaniu uproszczonym, a Sąd Okręgowy nie prowadził postępowania dowodowego, zgodnie z dyspozycją art. 505¹³ § 2 k.p.c., uzasadnienie wyroku w niniejszej sprawie obejmować winno jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Słusznie podnosi skarżący, że rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego jest nieprawidłowe, albowiem brak było podstaw do przeniesienia sporu z płaszczyzny prawa wekslowego na płaszczyznę prawa cywilnego (art. 720 k.c.). Wbrew stanowisku Sądu pierwszej instancji, treść każdego z pozwów nie pozostawia wątpliwości, że podstawą swoich powództw powód uczynił weksel, czemu dał wyraz wprost w treści każdego pozwu wskazując, że: „powód swoje roszczenie wywodzi z treści weksla będącego zabezpieczeniem umowy pożyczki gotówkowej zawartej z pozwanym, wystawionego na podstawie deklaracji wekslowej”. Nigdy natomiast nie domagał się uwzględnienia jego roszczenia jako obejmującego zwrot pożyczki (art. 720 § 1 k.c.). W związku z tym w niniejszym postępowaniu oceniana być winna zasadność powództwa opartego na wekslu, nie zaś na stosunku podstawowym, jak nietrafnie to uczynił Sąd Rejonowy. W powyżej opisanym stanie rzeczy nie może mieć decydującego znaczenia okoliczność, że twierdzenia co do składników sumy, na którą wypełniono każdy z weksli są szczegółowo uargumentowane, a do pozwów załączono nie tylko weksle, ale również umowy oraz deklaracje wekslowe. Z pewnością zaś same te elementy, w świetle okoliczności powyżej przytoczonych, w żadnej mierze nie czynią uprawnionym wniosku, że powód swoje roszczenie opiera na stosunku podstawowym, nie zaś na wekslu. Zobowiązanie wekslowe, wynikające z weksla własnego, niepełnego, wystawionego i wręzonego remitentowi w związku z zawarciem określonego stosunku prawnego powstaje w zakresie wyznaczonym treścią nadaną mu wskutek jego uzupełnienia, z chwilą wręczenia. Ma ono charakter samodzielny i abstrakcyjny, niezwiązany z podstawą prawną przyjęcia zobowiązania. W dacie wydania jest nieukształtowane, co zakłada upoważnienie do jego ukształtowania przez każdorazowego posiadacza. Uzupełnienie weksla stanowi warunek realizacji praw wekslowych z weksla wydanego w stanie niepełnym. Posiadaczowi takiego weksla, będącemu pierwszym wierzycielem, przysługuje, w odniesieniu do wystawcy, zarówno roszczenie ze stosunku podstawowego, jak i z weksla, z tym, że tylko raz może on uzyskać zaspokojenie swej wierzytelności i do niego należy wybór roszczenia. Dochodząc należności wekslowej, wierzyciel wekslowy ma zatem różne możliwości wykazywania zasadności swojego roszczenia wekslowego powiązanego z roszczeniem wynikającym ze stosunku podstawowego. Żaden z obowiązujących przepisów nie ogranicza wierzyciela w tym zakresie, w tym w szczególności nie stanowi, by powoływał się on wyłącznie na treść weksla. Przeciwnie, poza samym powołaniem się na treść weksla może on także przytaczać fakty i dowody uzasadniające roszczenie wynikające ze stosunku podstawowego (tak m. in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 marca 2007 roku wydanym w sprawie o sygn. akt II CSK 495/06 nie publ. czy też w wyroku z dnia 25 kwietnia 2013 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VCSK 233/12 opubl. w bazie orzecznictwa Lex pod nr (...)). Sam fakt przytoczenia takich okoliczności poza odwołaniem do treści weksla nie oznacza jednak, że podstawą swojego powództwa czyni on stosunek podstawowy nie zaś weksel. Tym bardziej zaś w sytuacji, gdy jak miało to miejsce w niniejszej sprawie, strona powodowa wyraźnie podkreśla i zaznacza źródło swojego roszczenia.

Powyzsza konstatacja prowadzić musiała do zmiany zaskarżonego wyroku zaocznego zgodnie z żądaniem apelacji, a zatem podwyższenia kwot zasądzonych na rzecz powoda w pkt I.1. wyroku zaocznego z 662,03 zł do kwoty 1.062,03 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 9 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty; w pkt II.1. wyroku zaocznego z 673,86 zł do kwoty 1.073,86 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty oraz w pkt III.1. wyroku zaocznego z 653,81 zł do kwoty 1.056,41 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty. Zważyć však należy, że powód przedstawił w niniejszym postępowaniu weksle odpowiadające wymogom określonym

w art. 101 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku prawo wekslowe (Dz.U.1936.37.282 ze zm.) wraz z deklaracjami wekslowymi opiekującymi odpowiednio na kwoty 1.062,03 zł, 1.073,86 zł oraz 1.056,41 zł. A skoro tak, należało uznać, że pozwani byli zobowiązani do zapłaty sumy wekslowej z weksli in blanco, których byli wystawcami. Każde z powództw wniesionych w niniejszej sprawie podlegało zatem uwzględnieniu w całości w oparciu o dyspozycję art. 9 ust. 1 wskazanej powyżej ustawy prawo wekslowe.

Uwzględnienie powództwa w całości implikowało konieczność odpowiedniej zmiany rozstrzygnięcia o kosztach postępowania pierwszoinstancyjnego, celem rozliczenia owych kosztów wedle zasady określonej w art. 98 § 1 k.p.c., czyli zgodnie z odpowiedzialnością za wynik procesu. Na koszty procesu poniesione przez powoda w każdej ze spraw połączonych do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia w kwocie 227 zł, zgodnie z dyspozycją art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. złożyły się: opłata sądowa od pozwu w kwocie 30 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 180 zł ustalone w oparciu o § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t. ze zm.) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Z powyższych względów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w sposób szczegółowo opisany w sentencji.

Mając na względzie wynik postępowania apelacyjnego oraz fakt, że powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika złożył wniosek o zasądzenie na jego rzecz poniesionych przez niego kosztów postępowania apelacyjnego, o kosztach tych Sąd Okręgowy rozstrzygnął w pkt. II. wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania. Na koszty poniesione przez powoda w postępowaniu apelacyjnym złożyły się: opłata sądowa od apelacji w wysokości 30 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika w osobie radcy prawnego, ustalone w oparciu o § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt. 1 w zw. z § 12 ust. 1 pkt.1 wskazanego powyżej rozporządzenia.